

VANHEMMAN ARVIO LAPSEN KÄYTÖSTAVOISTA

Kokoontumiskerta:

Nimi:

Merkitse alla olevaan luetteloon arviosi lapsesi nykyisestä käyttäytymisestä arkielämässä.

Täytät arviointiluettelon kolme kertaa: 1. kokoontumisen, 4. kokoontumisen ja 10. kokoontumisen jälkeen.

Lapseni...	Ei koskaan	Harvoin	Joskus	Usein
on iloinen/nauraa/hymyilee	☐	☐	☐	☐
on rauhallinen ja istuu paikallaan	☐	☐	☐	☐
puuhaa omatoimisesti	☐	☐	☐	☐
pukeutuu itse	☐	☐	☐	☐
auttaa kotona	☐	☐	☐	☐
noudattaa kehotuksia	☐	☐	☐	☐
suorittaa aloittamansa tehtävät	☐	☐	☐	☐
pystyy keskeyttämään puuhansa	☐	☐	☐	☐
leikkii sisarusten kanssa	☐	☐	☐	☐
leikkii kavereiden kanssa	☐	☐	☐	☐
toimii hyvin esikoulussa/koulussa	☐	☐	☐	☐
antaa toisten määrätä	☐	☐	☐	☐
tekee leikkialoitteita	☐	☐	☐	☐
pystyy häviämään pelissä suuttumatta	☐	☐	☐	☐
menee ajoissa nukkumaan	☐	☐	☐	☐
jankuttaa ja ruikuttaa	☐	☐	☐	☐
käyttää sopimatonta kieltä	☐	☐	☐	☐
keskeyttää puhujan	☐	☐	☐	☐
vierittää syyn toisen niskoille	☐	☐	☐	☐
valehtelee	☐	☐	☐	☐
saa kiukunpuuskia	☐	☐	☐	☐
kiroilee	☐	☐	☐	☐
sanoo vastaan	☐	☐	☐	☐
rikkoo tavaroita	☐	☐	☐	☐
varastaa	☐	☐	☐	☐
rikkoo sopimuksia	☐	☐	☐	☐
kiukuttelee ruokapöydässä	☐	☐	☐	☐
hämää toisia lapsia	☐	☐	☐	☐
tappelee	☐	☐	☐	☐

KOMET

KOMET-YHTEISTYÖ

Mitä Komet on?

Komet-työssä vanhemmat kehittävät taitojaan vanhempina vähentääkseen nalkutusta ja turhia riitoja. Tärkeä osa Komet-työstä on yhteistyö esikoulun, koulun tai muiden lapselle tärkeiden aikuisten kanssa.

Kaksi tärkeää periaatetta

Komet-työ perustuu kahteen periaatteeseen, jotka helpottavat lasten ja aikuisten välisen vuorovaikutussuhteen ymmärtämistä. *Matkimisperiaate* tarkoittaa sitä, että lapset oppivat matkimalla. Näin lapsi oppii, mitä eri tilanteissa sanotaan ja miten toimitaan. Se pätee myös riitatilanteissa toimimiseen, jolloin me aikuiset olemme tärkeitä esikuvia. *Yksi esimerkki siitä, miten voit käyttää matkimisperiaatetta on, että pysyt itse rauhallisena riitatilanteissa.*

Huomioperiaate tarkoittaa lyhyesti ilmaistuna sitä, että lapsi jatkaa sitä, mistä se saa osakseen huomiota. Kielteinen huomio, kuten kehotukset ja haukkumiset, voi joistakin lapsista tuntua paremmalta kuin täysin huomiotta jääminen.

Paras keino päästä eroon kielteisistä käytöstavoista on, että osoitetaan enemmän huomiota myönteisiin käytöstapoihin. *Huomioperiaatteen käyttöä voi konkreettisesti kokeilla keskittymällä päivän aikana toimiviin käytöstapoihin ja kannustaa lasta niissä.*

LAPSI JATKAA SITÄ MISTÄ SE SAA HUOMIOTA

VKV

VKV on tärkeä osa Komet-työstä ja lyhennys sanoista Valmistele – Kehota – Vahvista ja kannusta. VKV auttaa tilanteissa, joissa lapsella on vaikeuksia muutoksiin sopeutumisessa. Yksi esimerkki tällaisista tilanteista on jonkun hauskan puuhan, kuten pelin pelaamisen, keskeyttäminen. VKV merkitsee sitä, että lasta valmistellaan puuhan lopettamiseen ja sanotaan selkeästi, kun puuha on lopetettava. Jos lapsi noudattaa kehotusta, on tärkeää osoittaa paljon myönteistä huomiota antamalla vahvistavaa ja kannustavaa palautetta.

Valmistelut. Sano lapselle, että puuha täytyy lopettaa, jo 5-10 minuuttia ennen sen lopettamista. Joskus voi olla hyvä muistuttaa lasta vielä muutaman kerran ennen puuhan lopettamista.

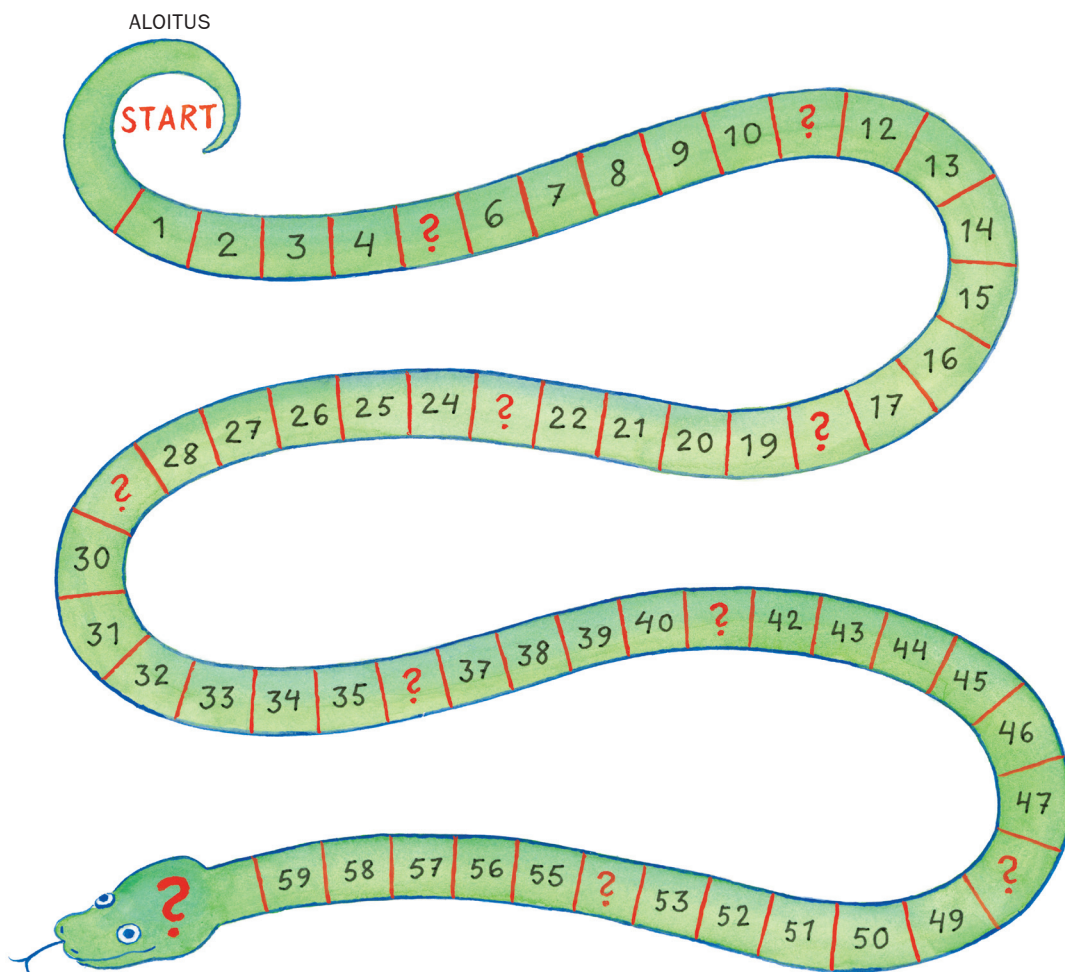
Kehotukset. Varmista, että lapsi huomioi sinut, puhu miellyttävällä äänensävyllä ja kerro, mitä haluat lapsen tekevän. Usein lapsille sanotaan, mitä he eivät saa tehdä, tällaisten kehotusten noudattaminen on lapsille vaikeampaa. Älä yritä perustella, jos lapsi ei noudata kehotusta. Toista sen sijaan kehotus rauhallisesti 1-2 kertaa. Esitä kehotus pienemmissä osissa seuraavalla kerralla.

Vahvistukset ja kannustukset. Kun lapsi noudattaa kehotusta, on tärkeää osoittaa heti arvostavansa sitä. Mitä pikemmin kannustat, sitä selvemmin lapsi ymmärtää toimineensa hyvin. Vahvista kuvailemalla lapselle sanoin, mitä se teki. Muista myös osoittaa myönteistä huomiota lapsen yrityksille eikä pelkästään onnistumisille.

Käärme

Käärmeen tarkoituksena on selventää yhteispelin sääntöjä lapselle ja muistuttaa aikuisia myönteisen huomion osoittamisesta. Alempana selostamme, miten Käärmeen käyttöä voi laajentaa myös kouluun tai esikouluun, mutta sitä voi myös käyttää muissa sellaisissa ympäristöissä kodin ulkopuolella, joissa lapsi joutuu riitatilanteisiin.

- 1 Ensin sinä ja lapsen vanhemmat sovitte yhdestä tai kahdesta tehtävästä, jotka lapsi suorittaa esikoulussa tai koulussa.
- 2 Jokaisesta suorittamastaan tehtävästä lapsi saa kannustusta ja pienen diplomin.
- 3 Lapsi vie diplomit kotiin ja saa niitä vastaan tarroja Käärme-pelissä. Tarroilla lapsi saa säännöllisin väliajoin kivoja tavaroita ja aktiviteetteja vanhemmaltaan. Tavallisesti peli kestää noin yhden kuukauden. On hyvä jo alussa päättää, miten kauan peliä jatketaan. Jos peli toimii hyvin, sitä voi hyvin jatkaa vielä jonkin aikaa.

Muotoile tehtävät

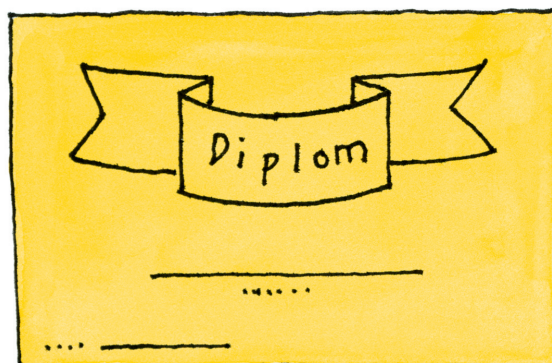
- Tehtävät tulee muotoilla konkreettisesti niin, että selostetaan, mitä lapsen tulee tehdä eikä mitä se ei saa tehdä. Esimerkiksi ”Nostaa käden pystyyn, kun haluaa kysyä tai vastata”.
- Jos lapsen on vaikea keskittyä työhön, voidaan tehtävä muotoilla siten, että määrätään lapselle tietty määrä tehtäviä. Voit esimerkiksi vetää viivan lapsen työkirjaan ja selittää, että lapsen on tehtävä kaikki tehtävät viivaan saakka saadakseen diplomin.
- Lapsesta voi olla vaikeaa jaksaa suoriutua tehtävästä koko päivän ajan. Tällöin päivän voi jaksottaa ja määrätä kullekin ajanjaksolle oman tehtävän. Yksi tehtävä voi esimerkiksi olla käden pystyyn nostaminen ensimmäisellä tunnilla, kun lapsi haluaa vastata tai esittää kysymyksen.
- Muista, että lapsella tulee olla hyvät mahdollisuudet onnistua tehtävissä usein ja jo alusta alkaen.
- On tärkeää, että tehtävät ovat kohtuullisia ja vastaavat kaikille oppilaille annettavia tehtäviä.

Esimerkkejä tehtävistä esikoulussa

- Ole hiljaa lepohetken aikana
- Pese kädet ennen ruokailua
- Istuudu omalle paikallesi ruokapöytään

Esimerkkejä tehtävistä koulussa

- Käden pystyyn nostaminen, kun haluaa kysyä tai vastata määrätyn tunnin aikana
- Aloittaa oma työskentely opettajan ensimmäisestä kehotuksesta
- Istua paikallaan koko tunnin ajan

DIPLOMI

Näin käytät diplomia koulupäivän aikana

- Kirjoita ajankohtainen päivämäärä ja allekirjoituksesi. Tee mainitut seikat ennen kuin annat diplomin lapselle.
- Kerro, mitä lapsi on tehnyt saadakseen diplomin.
- Kannusta ja anna diplomi mahdollisimman pian sen jälkeen, kun lapsi on suorittanut tehtävän.
- Lasta on hyvä muistuttaa, mitä sen tulee tehdä saadakseen diplomin. Sano lapselle, mitä sen tulee tehdä eikä mitä se ei saada tehdä.
- Mitä sanon muille lapsille? Kokemustemme mukaan riittää, että muille lapsille sanotaan, että tästä on sovittu kyseisen lapsen vanhempien kanssa.
- Usein kouluissa käytetään jonkinlaista yhteydenpitokirjaa, jonka avulla opettajaa välittää tietoa vanhemmille. Diplomi voi olla osa tällaista tietoa.

SÄÄNTÖSUUNNITELMA

SÄÄNTÖ:

.....

.....

.....

.....

Jos noudattaa sääntöä:

.....

.....

.....

.....

Jos rikkoo sääntöä:

.....

.....

.....

.....

ONGELMIEN RATKAISEMINEN YHDESSÄ

- 1 Kuvailkaa ongelmaa. Yrittäkää löytää yhteinen ongelman muotoilu. Muotoilkaa se tavoitteena, jos siitä on apua. Mihin tavoitteeseen pyritte?

.....

.....

.....

- 2 Pyytäkää ratkaisuehdotuksia. Hyväksykää kaikki ehdotukset arvostelematta niitä. Antakaa kaikkien tehdä ehdotuksia.

.....

.....

.....

- 3 Valitkaa yksi tai useampia ratkaisuja kokeiltavaksi. Arvioikaa ehdotukset. Päätäkää, mitä kokeillette. Voitte myös yhdistellä ratkaisuja.

.....

.....

.....

- 4 Seuranta. Päätäkää, miten kauan kokeillette ratkaisua ja milloin arvioitte, miten se on toiminut.

.....

.....

.....

ARVIO KOMET-KURSSISTA

Mistä harjoituksista sinulle on ollut eniten hyötyä?

.....
.....
.....
.....

Miten ryhmätapaamisilla saamasi tiedot ja taidot ovat vaikuttaneet sinun ja lapsesi väliseen suhteeseen?

.....
.....
.....
.....

Missä ryhmänvetäjät onnistuivat hyvin?

.....
.....
.....
.....

Olisivatko ryhmänvetäjät voineet toimia toisella tavalla?

.....
.....
.....
.....

Muut mielipiteet

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Kiitos vastauksistasi!

SEURANTATAPAAMINEN

KOMET-TYÖ JATKUU

Kun vanhempana opettelee uusia toimintatapoja, voi joskus hairahtua toimimaan entisellä totutulla tavalla. Elämän eri vaiheissa voi myös kohdata erilaisia vaikeuksia. Kun lapsesi kasvaa, eteesi tulee uusia haasteita. Vaikka kokisitkin suuria vastoinkäymisiä, se ei merkitse sitä, että olet oppinut menettelemään väärin tai että tekemäsi muutokset ovat olleet turhia. Tämän seurantatapaamisen tarkoituksena on virkistää tietojasi ja muistuttaa sinua Komet-työn tärkeimmistä osista.

Ajateltavaa:

Voi aina tarkistaa Komet-aineistosta, mitä menetelmiä ehkä voit käyttää ja mitkä ovat vähemmän suositeltavia.

JATKO HARJOITUKSET

Saadaksesi kuvan siitä, miten usein nykyisin teet harjoitukset, voit täyttää alla olevan yleisluonteisen luettelon. Merkitse myös harjoitukset, joiden jatkaminen sinusta on tärkeää.

	Usein	Joskus	Ei koskaan	Haluan jatkaa
Yhteinen hetki	☐	☐	☐	☐
Valmisteleminen	☐	☐	☐	☐
Kehottaminen	☐	☐	☐	☐
Vahvistaminen ja kannustaminen	☐	☐	☐	☐
Käärme	☐	☐	☐	☐
Yhteistyö toisten kanssa	☐	☐	☐	☐
Riitojen valikoiminen	☐	☐	☐	☐
Lapsen tunteen vahvistaminen	☐	☐	☐	☐
Hätäjarrutus	☐	☐	☐	☐
Säännöt ja seuraukset	☐	☐	☐	☐
Valvonta	☐	☐	☐	☐
Ongelminen ratkaiseminen yhdessä	☐	☐	☐	☐

Ajateltavaa: Älä yritä vähentää riitoja käyttämällä heti rajojen asettelua. Aloita aina rakentamalla pyramidin pohja.

TULEVAISUUDEN SUUNNITELMA

Nämä Komet-kurssin osat ovat minulle ensisijaisen tärkeitä lähiaikoina

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Onnea!